

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum con tulerit gratiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

signorum, & suam & Ioannis doctrinam confirma-
uit. Si autem Ioanes signa fecisset, homines ex equo
Ioanni & Christo attendissent: & ideo vt homines
principaliter Christo intenderent, nō est datū Ioan-
ni, vt faceret signum: iudeis tñ quarentibus quare
baptizaret, confirmavit suum officium auctoritate
scripturas, dicens, Ego vox clamantis in deserto &c.
vt dicitur Ioan. 2. Ipsi etiam austeritas vite, eius offi-
cium commendabat, quia vt Chrysol. * dicit su-
per Matth. mirabile erat in humano corpore tan-
tam patientiam videre.

AD TERTIVM dicendum, quod baptismus Ioan-
nis nō fuit ordinatus a Deo, nisi ut modico tempo-
re duraret, propter causas prædictas. † Et ideo non
fuit commendatus aliquo præcepto communiter
edito in sacra scriptura, sed familiari quadam reue-
larione Spiritus sancti, ut dictum est. *

ARTICVLVS IIII.

Vtrum in baptismo Ioannis, gra-
tia daretur.

AD TERTIVM sic proceditur.
Videtur q̄ in baptismo Ioan-
nis gratia daretur. Dicitur enim
Marci 1. Fuit Ioannes in deserto
baptizans, & prædicans baptismū
pœnitentiæ in remissionem pec-
catorum: sed pœnitentiæ & rem-
issio peccatorum est per gra-
tiam, ergo baptismus Ioannis gra-
tiam conferebat.

¶ 2 Præ. Baptizandi a Ioanne cō-
fitebantur peccata sua, ut habet
Matthæ. 3. & Marci 1. sed con-
fessio peccatorum ordinatur ad
peccatorum remissionem, quæ
fit per gratiam, ergo in baptismo
Ioannis, gratia conferebatur.

¶ 3 Præ. Baptismus Ioannis p-
pinquior erat baptismo Christi,
quàm circumcisio: sed per circum-
cisionem remittebatur peccatum
originale: quia, ut * Beda dicit, idē
salutiferæ curationis auxilium cir-
cuncisio in lege contra originalis
peccati vulnus agebat, quod
nunc baptismus agere reuelatæ
gratiæ tempore consuevit. ergo
multo magis baptismus Ioannis
remissionem peccatorum ope-
rabatur, quod sine gratia fieri
non potest.

SED CONTRA est, quod Mat. 3.
dicitur, Ego quidem baptizo uos
in aqua in pœnitentiam, Quod
exponens Gregor. * in quadam
Homil. dicit, Ioannes non in spi-
ritu, sed in aqua baptizat, quia
peccata soluere non ualebat; sed
gratia est à Spiritu sancto, & per
eam peccata tolluntur. ergo bap-
tismus Ioannis gratiam nō con-
ferebat.

RESPON. Dicendum, quod sicut
dictum est, * tota doctrina, & o-
peratio Ioannis preparatoria erat
ad Christum: sicut ministri & in-
ferioris artificis est preparare ma-

teriam ad formam, quam inducit
principalis artifex. Gratia autem
conferenda erat hominibus per
Christum, secundum illud Ioann.
primo. Gratia & veritas per Iesum
Christum facta est. Et ideo bap-
tismus Ioannis gratiam non confe-
rebat, sed solum ad gratiam præ-
parabat tripliciter. Vno quidem
modo, per doctrinam Ioannis in-
ducentem homines ad fidē Chri-
sti. Alio modo, assuefaciendo ho-
mines ad ritum baptismi Christi.

Tertio modo, per pœnitentiam,
preparando homines ad suscipiē-
dum effectum baptismi Christi.

AD PRIMVM ergo dicendum,
quod in illis verbis (ut Beda di-
cit) potest intelligi duplex bap-
tismus. Vnus quidem, quem Ioan-
nes baptizando conferebat, qui
dicitur baptismus pœnitentiæ: quæ
scilicet ille baptismus erat quod-
dam inductiuum ad pœnitentiam,
& quasi quædam proestatio, qua
profitebantur homines se pœni-
tentiam acturos. Alius autem est baptismus Christi
per quem peccata remittuntur, quem Ioannes dare
non poterat: sed solum prædicabat, dicens, Ille nos
baptizabit in Spiritu sancto. Vel potest dici, quod præ-
dicabat baptismum pœnitentiæ, id est, inducentem
ad pœnitentiam: quæ quidem pœnitentiæ ducit ho-
mines in remissionem peccatorum. Vel potest dici,
quod per baptismum Christi, vt Hiero. dicit, * gratia
datur, qua peccata gratis dimittuntur: quod autem
consumatur per sponsum, initiatur per parany-
phum, scilicet per Ioannem. Vnde dicitur, quod
baptizabat, & prædicabat baptismum pœnitentiæ
in remissionem peccatorum, non quia hoc ipse
perficeret, sed quia preparando ad hoc homines
disponebat.

AD SECUNDVM dicendū, quod illa confessio pec-
catorum non fiebat ad remissionem peccatorum
statim per baptismum Ioannis exhibendam: sed con-
sequendam per pœnitentiam consequentem, &
per baptismum Christi, ad quem pœnitentiæ illa
preparabat.

AD TERTIVM dicendum, quod circumcisio institu-
ta erat ad remediū originalis peccati: sed baptismus
Ioannis ad hoc non erat institutus, sed solum erat
preparatorius ad baptismum Christi, ut dictum est. *

Sacramenta autem ex vi institutionis, suum ha-
bent effectum.

AD TERTIVM dicendum, quod circumcisio institu-
ta erat ad remediū originalis peccati: sed baptismus
Ioannis ad hoc non erat institutus, sed solum erat
preparatorius ad baptismum Christi, ut dictum est. *

Sacramenta autem ex vi institutionis, suum ha-
bent effectum.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum alij præter Christum, baptismo
Ioannis baptizari debuerint.

AD QVARTVM sic procedit.
Videtur q̄ baptismo Ioan-
nis solus Christus debuerit bap-
tizari: quia sicut dictum est, * ad
hoc Ioannes baptizauit, ut Chri-
stus baptizaretur, sicut August. †
dicit super Ioannem: sed qd est
proprium Christo, non debet aliis
conuenire. ergo
nulli alij debuerunt illo baptismo baptizari.

¶ 2 Præ. Quicumque baptizatur, aut accipit aliquid
Tertia S. Thomæ. R 4 a baptismo,

nis referuntur am-
bo, & uerificatur q̄
dispositiue in remis-
sionem peccatorum
baptizabat, & præ-
dicabat ad perfectio-
nem gratiæ per Chri-
stum. Et si quærat no-
uitus, in quo ergo
differt tertia a secun-
da expositione, re-
spondetur, quod
tertia ordinem Ioan-
nis ad Christum res-
picit: & ideo illud
idem quod Christus
perfecturus erat,
Ioannes inchoare
facere dicitur. Secun-
da autem, ordinem
baptismi dati a Ioan-
ne ad penitentiam
respicit: & ideo dicitur
quod & baptiza-
bat & prædicabat ba-
ptismum suum pœ-
nitentiæ, hoc est in-
ducentem ad peni-
tentiam, per quam
fit remissio peccato-
rum.

Sup. illud
Mar. 1. fuit
Ioannes in
deserto ba-
ptizans. Est
c. 3. secundū
ordinem Be-
da.

Supra illud
Mar. 1. præ-
dicans bap-
tismum pœ-
nitentiæ.

In corp. &
art. 1. huius
quæst.

Super Quæstionis
trigesimæ octauæ Ar-
ticulum sextum.

Tullius clarus
est.
In corpore v-
na conclusio: Bap-
tismo Ioannis alij de-
buerunt baptizari.
Probat dupliciter:
litera clara est.

4. dist. 2. q. 2.
art. 3. q. 2.

* Artic. 1.

Traha. 13. in
Io. inter pri-
& medium,
tom. 9.

Homo in
Mar. 1. art.
1. q. 2.

In corp. &
art. 1. huius
quæst.

In corp. &
art. 1. huius
quæst.

In corp. &
art. 1. huius
quæst.

Art. 1. huius
quæst.